

že valute, draginje, neznosni davkov in nedoglednih neuspehov v zunanji politiki.

Smo bili prvi in ostanemo vedno s dušo in telom za državo, a pod pametno vlado, ki se bo ozirala na ljudske težnje in zahteve, ter delala za procvet države ne samooblastno, ampak pod nadzorstvom od ljudstva izvoljenih zastopnikov.

## Politični ogled.

Kraljevina SHS: Dne 21. t. m. so sklicali narodno skupščino k zasedanju. Kakor običajno, se je tudi ta seja vršila v znamenju nereda in trušča, sicer pa je bila jako vesela. Dnevni red je bil: volitev novega predsedstva. Po dolgem prerekanju med radikali in demokrati so se vladne stranke znova izrekle za prejšnjega predsednika in je dobil demokrat dr. Ribar 147 glasov. Jugoslovanski klub in socialistični klub sta oddala prazne glasovnice. Samostojneža Ureka so vladne stranke izvolile iznova za podpredsednika skupščine. Parlamentarna zasedanja je vlada zopet odgodila na nedoločen čas. — S povratom bivšega cesarja Karla na Madžarsko se bavi tudi belgrajska osrednja vlada, ki je odredila oločne korake proti habsburškemu pustolovcu. V Srbiji so vpoklicali gotovo število vojaških obvezancev prvega poziva iz nekaterih divizij. Komandanta E. in IV. armijske oblasti sta dobila od vlade posebna navodila. Ministrski svet deluje stalno noč in dan. V Belgradu je prebivalstvo nad Karlovo pustolovščino silno ogorčeno. Tudi v Ljubljani so vse politične stranke priredile protestni shod proti vzpostavitvi kralja Karla na Madžarskem.

Madžarska: Kakor smo že omenili, je postala Madžarska vsled ponovnega povrata razkralja Karla žarišče novih nemirov. Karl se je 21. t. m. pripeljal iz Svice v aeroplanu v Sopron (Odenburg). Karla so pozdravili v Sopronu njegovi pristaši. Tamkajšnja posadka je razkralju prisegla zvestobo. Sedaj se vrše ljute borbe med Karlovimi pristaši in privrženci državnega upravitelja Horthyja. Vlada držav, ki so zvezane v „mali antanti“, to so: Čehoslovaška, Jugoslavija in Rumunija, se odločno upirajo Karlovemu povratu na Madžarsko.

Čehoslovaška: Povrat Karla Habsburga na Madžarsko je izzval v čehoslovaški republiki skrajno ogorčenje. Predsednik čehoslovaške republike Masaryk je odredil delno mobilizacijo proti Madžarom. Čehoslovaške čete se baje že gibljejo proti madžarski meji.

Rumunija je tudi pripravila nekaj divizij vojaštva, katerega odpošlje proti Madžarski, ako ne bo zginit Karlova zlopa kam v inozemstvo.

Portugalska: Na Portugalskem so pred par dnevi izvršili državni udar, ubili par ministrov ter postavili novo revolucionarno vlado. — Listi poročajo, da ima prevratno gibanje na Portugalskem izrazito boljševiški značaj.

## Razkralja Karla Habsburškega

spretno zamišljena pustolovščina se je po najnovejših poročilih razbila. Povrat bivšega cesarja na Madžarsko je končal jako klaverno. Kakor poročajo listi je Horthyjeva vlada na pritisk vseh sosednih držav razpršila Karlovo armado, Karla in Cito pa je izročila polkovniku Simenfalvyju v strogo varstvo. Dunajski listi pišejo, da bodo Karla in Cito odvedli najprej v grad Tihany, pozneje pa jima bo Italija nakazala posestvo Pianore kot bivališče. Pianore je rojstni kraj rod-bine Parma, iz katere ja izšla cesarica Cita.

## Za naše župane.

Županom in obč. uradom! Naznanjamo, da je Zupanska zveza za Slovenijo v Ljubljani otvorila posebno pisarno, ki daje županom, obč. uradom in uradom v vsi zadevi brezplačna in točna nasveta in nasvete. Sedaj se Vam ni treba prav-

niti klanjati liberalnim učiteljem in še drugim nam nasprotnim omikancem, ampak pišite v vsakem slučaju, ki je Vam nejasen, v Ljubljano, priložne znamko za odgovor in dobili boste dober in zanesljiv nasvet in odgovor. Povejte to še svojim tovarišem! Zbirajte ude za Zupansko zvezo, nabirajte pole z nabrano članarino (8 K letno) pošljite na naslov: „Zupanska zveza za Slovenijo“ v Ljubljani, Jugoslovanska tiskarna.

Zupani, obč. odborniki in njih namestniki Kmetске zveze celjskega okrožja, ki se niste pristopili k Zupanski zvezi, prijavite takoj svoj pristop Tajništvu Slov. ljudske stranke v Celju, hotel „Beli vol“! Članarino, za vsakega člana dva dinarja — 8 K za leto 1922 pošljite skupno po poletnicah, ki smo vam jih doposlali. Vaš pristop k Zupanski zvezi naj bo prvi sad veličastnega zborovanja Zupanske zveze dne 9. oktobra v Celju! Dosedaj jih je pristopilo 539. Toda to je še premalo. Le samo, če boste vsi naši župani, občinski odborniki in njih namestniki organizirani v Zupanski zvezi, bo Zupanska zveza lahko uspešno delovala! Ne pozabite tudi na tajništvo Zupanske zveze v Ljubljani, Jugoslovanska tiskarna, ki daje županom in občinskim odbornikom brezplačna pojasnila v zadevah občinske uprave, a samo tistim, ki so (seveda) člani Zupanske zveze! Zatorej takej pristopite!

Pri sestavljanju občinskih proračunov za leto 1922 določite večjo svoto za strokovno glasilo Zupanske zveze, ki začne ob Novem letu izhajati pod imenom „Občinska uprava.“ List bo prinašal vse potrebne nasvete za obč. urade, strokovne odgovore na vprašanja ter članke za župane in upravo občin sploh. Izdajanje lista bode stalo velike svote. Zategadelj je dolžnost vseh občinskih odborov, da določijo v proračunu večjo svoto za Zupansko zvezo v Ljubljani.

## Tedenske novice.

Čenjenim naročnikom in čitateljem! Tokrat smo zopet imeli „Gospodarja“ pripravljenega na osmih straneh, a ga nismo mogli dotiskati, ker nismo imeli električnega toka celi ponedeljek in torek. Ta dva dni so počivala po Mariboru vsa podjetja, ki dobivajo gonilno moč iz Fale. Ako nam ne bodo višje oblasti zabranjevale lista kot zadnjič, ako bo v redu poslovala falka elektrarna, bomo posiljali odslej naročnikom „Gospodarja“ redno in vedno na osmih straneh.

Maščevanje. „Slov. Gospodarja“ pretekli teden naši naročniki niste dobili. Izdali smo ga na osmih straneh. A vi ga niste dobili. Zakaj ne, vam ne smemo povedati. Prosimo in pozivamo vse naše zavedne naročnike in zaupnike, moške, žene, mladeniče in dekleta, da se maščujejo na ta način, da vsak pridobi vsaj enega novega naročnika za leto 1922. Kdor plača celotno naročnino za leto 1922 naprej, dobi „Slovanskega Gospodarja“ od 1. nov. do 31. decembra brezplačno. Celotna naročnina znaša 40 K. „Slov. Gospodar“ bje neizprosno boj za samoupravo, skupne Slovenije, za kršč. načela in za zdravo gospodarstvo. Na delo za našega ljudskega borilca — za „Slov. Gospodarja“! Naročnina se pošilja na naslov: Upravištvu „Slovanskega Gospodarja“, Maribor.

Za Katoliški tiskovni dom v Mariboru! L. 1917 smo sprožili misel, da postavimo v Mariboru, kot slovensko katoliško kulturno središče, Tiskovni dom, odkoder bi branili narodu slov. jezik in katoliško vero. Dobri možje in katoliške žene, navdušeni mladeniči in za vse dobro vneta dekleta so takrat nabrali za Tiskovni dom lepo svoto, ki je zdaj varno naložena v hiši in v 12 stavbenih prostorih v Mariboru. Ko se je zrušila Avstrija, smo bili prepričani, da nam takega središča ne bo treba, ker smo mislili, da se ne bo nikdo drznil našemu ljudstvu jemati slovenskega jezika in katoliškega verskega prepričanja. Zato smo z zbiranjem tudi prenehali. A varali smo se. Od vseh strani se zbirajo sovražniki, ki so si postavili za svoj cilj, naše katoliško ljudstvo odrinuti od sv. katoliške Cerkve in od rimskega papeža ter mu oropati sv. katoliško vero, ta največji in najlepši biser, ki smo ga podedovali od svojih očetov.

Eni vabijo ljudstvo v pravoslavje in drugi v narodno cerkev, zopet drugi v popolno brezverstvo. Brezverskih listov kar mrgoli med Slovenci! Treba je, da se odločno postavimo v bran za per brezversko časopisje, ki zastruplja naše dobro ljudstvo. To pa moremo storiti le tedaj, če imamo dobro urejeno tiskarno in močno razširjeno katoliško časopisje. Zato se je sklenilo, da zbirko za Katoliški tiskovni dom nadaljujemo tako dolgo, dokler to naše katoliško kulturno središče v Mariboru ne bo postavljeno. Temelj tej novi zbirki je postavil Prezvizišeni gospod knezoškof dr. Mihael Napotnik, ki je kot prvi za naš tiskovni sklad daroval 5000 kron, za kar mu budi tukaj izrečena najvišja zahvala! S tem je dal svojim škollanom izpodbuden vzgled, kako treba podpirati katoliški tisk in z njim braniti katoliško versko prepričanje dobrega ljudstva! — Katoliško ljudstvo! Posnemaj krasen vzgled svojega nadpastirja in daruj za Katoliški tiskovni dom po svoji moči! Zbiraj pri vsaki priliki za svoj Tiskovni dom. Delo za katoliški tisk in katoliško časopisje je dandanes pravo apostolsko delo, ki ga bo Bog bogato blagoslovil. Postavimo pa vso agitacijo in vse agitatorje za katoliški tisk pod mogočno varstvo presv. Srca Jezusovega, preblazene Device Marije in našega zaščitnika sv. Cirila!

Naše vzgledno delujoče Marijine družbe prosimo, da se z vso vnemo lotijo dela za razširjenje „Slovanskega Gospodarja“ in „Straže.“ V ljubljanski škofiji so ravno članice Marijinih družb pridobile letos za „Domoluba“ okoli 5000 novih plačujočih celoletnih naročnikov. Pojdite vsake nedeljo od hiše do hiše. Iz cele župnije stopite skupaj in si razdelite delokrog. Širitev katoliških časnikov je danes najvažnejše in največje apostolsko delo. Naš knezoškof so šli z lepim vzgledom naprej in so darovali 5000 K za naše katoliške liste. Mladenke, pogum!

Organizacijam naše stranke. — Zimski čas je tu. To je doba podrobnega dela za naše politične, gospodarske in kulturne organizacije. Naša stranka kliče vsem svojim zaupnikom in somišljenikom: Pojdimo vsi na delo! Organizirajmo naše vrste v vsaki vasi, vsaki župniji. Skličite obč. zbor krajevnih organizacij Kmetске zveze, izvolite nov odbor, določite zaupnika za vsako občino in vas, poberite pri vseh somišljenikih članarino za l. 1922, skličite pogosto seje krajevnega odbora in se posvetujte o pravih gospodarskih in političnih vprašanjih. Vse sklepe, želje in resolucije pošljite tajništvu stranke, da jih pošlje glavnemu vodstvu stranke, oziroma gospodom poslancem. Naznanite nam, ali želite, da se v Vaši župniji priredi političen ali gospodarski shod. Po vseh sodnih okrajih želimo letošnje zimo prirediti izobraževalne tečaje za naše zaupnike. Prosimo, da nam iz vseh sodnih okrajev okrajni odbori stranke izrazijo željo, kje bi se naj vršil tak tečaj. Prav posebno pa pozivamo vse našince, da ves prosti čas uporabijo za nabiranje novih naročnikov za „Slovanskega Gospodarja“ in „Stražo.“ — Tajništvo SLS v Mariboru in v Celju.

Radi povratka ekskralja Karla na Madžarsko so stopile v Ljubljani in Celju vse politične stranke skupaj in so na obilno obiskanih protestnih zborovanjih obsodile Karlovo početje in zahtevale, da naša vlada podvzame vse potrebne korake, za osiguranje naših mej napram Madžarski. Zborovalci so tudi pozvali vlado, da skupno s Čehoslovaško in Rumunijo prišne na Madžare, da preženejo iz svoje srede Karla.

Občni zbor Jugoslovanske kmetске zveze se vrši dne 10. novembra dopoldne v Ljubljani. Prosimo naše pristaše, posebno iz celjskega okrožja, da se udeležijo tega zbora. Isti dan popoldne bo seja glavnega odbora Zupanske zveze za Slovenijo. Naše zaupnike, posebno župane, čakajo že v bližnjem času velike in važne naloge. Zato vas prosimo, da se že sedaj odločite, da greste v Ljubljano. — Tajništvo SLS v Mariboru in v Celju.

Minister samostojnežev Pucelj čuti, da se bliža konec njegovega ministrovanja, zato pusti napredovati svoje zveste agitatorje — „strokovnjake“. Velik demokrat Stibler je prestopil k

Samostojni stranki in takoj avanziral, hauptman-rekvizitor Sanein je preiskočil vse starejše strokovnjake in prišel v IV. čin. razred, avanziral so Skaličev, Goričan, Belle, Znidarič itd. samo radi tega, ker so lepo pridno agilirali za Samostojno stranko. Kmerje ne čudite se, da morate vedno več davkov in pristojbin plačevati, saj plačujete za njimi visoke plače agitatorjev Samostojne stranke!

Agitatorji Samostojne. — kmetjski strokovnjaki v Sloveniji se odlikujejo po veliki — nedelavnosti. Dočim so prej nemški strokovnjaki pridno zahajali med ljudstvo na poučne shode, nikakor pa ne ob času volitev na volilne shode, dočim so prejšnji mariljeve dopisovali v strokovne liste, ne čitamo ničesar od gg. Sanein, Zabavnik, Goričan, Znidarič, Petkovič itd. Temu se ni čuditi, ker jim gospodarstvo na lastnih posestvih in pa agitacija za Samostojno vzame ves čas — V drugih strankah vrši inteligenca poleg političnega dela vestno svojo službo, v Samostojni pa inteligenca kmetjski veščaki — dobiva od države plačo zato, da gospodarji na lastnih posestvih in se bogati ter agitira za Samostojno. To je boj za staro pravdo!

Samo pri nas je mogoče, da sadjarski nadzornik Goričan lepo gospodari na svojem posestvu v Višnji vasi in si zbira premoženje, v svoj okoliš pa le redko kedaj pogleda. Ali vleče za to mastno plačo, da napiše vsak teden par dopisnic ali za to, da hodi ob volitvah na shode Samostojne stranke? V drugih državah imajo strokovnjaki sedež urada ob železnici v prometnem kraju, posvetijo ves čas svoji službi, ne pa svojemu posestvu, pri nas pa pusti minister samostojnež, da vleče „strokovnjak“ mastno plačo in sedi — doma.

Brežiški okr. glavar. — Urekov lajbgardist. Čudno vlogo je prevzel zadnji čas brežiški okr. glavar Koropec. Postal je reditelj na Urekovih shodih. Tako je napravil red na Breževem shodu v Polju in 16. oktobra v Imenem pri Podčetrtku. Na zadnjem shodu je g. Koropec nad našimi pristaši, ki so se drznili Ureku ugovarjati kričal na vse grlo in jim na vse mogoče načine grozil, ako ne bodo Ureka tiho poslušali. Naši pristaši mu tudi niso ostali dolžni. Povedali so mu kar v obraz, da vladni zastopnik ni zato na shodih, da bi opravljal službo reditelja in kričal nad zborovalci, ampak, da pazi na govornika, ali na govori protidržavno!

Zalostne razmere ob severni meji. Poslanec Vladimir Pušenjak je stavil na finančnega ministra upit, da se naj pogranične trupe (ruske Wranglove), ki jih je vlada namestila na mejo proti Avstriji in Madžarski, iz utemeljenih razlogov namesi kam drugam, nadomesti se jih pa naj s slovenskimi finančnimi stražniki. Doslej je namreč opravljal 600 finančnih stražnikov to obmejno službo in je bilo ljudstvo z njimi zadovoljno, ker so razumeli jezik in običaje obmejne prebivalstva. Ko so zasedli Wranglovi mejo, so se vrstile pritožbe dan za dnevom. Kozaki so že povzročili veliko razburjenja, ker se ne ozirajo na ugodnosti obmejne prebivalstva v pogledu prehoda meje. Sitnosti, ki jih ima ljudstvo, so nepopisne. Tako n. pr. so v vinogradu g. Kluga napravili za 5000 K škode, ki je posestnik še do danes ni dobil vrnjeno. — Istotako je posređoval v tem oziru poslanec Pušenjak tudi pri politični oblasli.

O neznosnih razmerah, ki so zasladele na naših mejah, odkar jih je centralistična vlada zavarovala s takozvanimi „pograničnimi trupami“. Bi lahko napisali marsikaj, pa se boji-mo, da bi nam oblast zaplenila list. Slučaj pa, ki se je dogodil dne 21. t. m. na italijansko-jugoslovanski meji, je tako vnebovpijlo, da ga nikakor ne moremo zamolčati. Posestnik J. Mežnik iz Radeč št. 15 je omenjenega dne peljal gnoj preko demarkacijske črte na svoje onstran meje ležeče njive. Ker so napravili divjaški Wranglovi iz mirnih Radeč celo trdnjavo, v kateri mora biti vsak vaščan ob 6. uri zvečer v svoji hiši, se je Mežnik požuril, da bi pravočasno dospel domov. Ko je prišel do meje, so ga Italijani gledali in pustili popolnoma na miru. Jugoslovanska straža, sestojeca iz zlo-

glasnih kozakov, pa je Mežiku zastavila pot ter ga zavrnila nazaj proti Italijanom, čeprav je šele ravno kar minula 6. ura. Ljudje, ki so se peljali na Mežikovem vozu, so stražo prosili, da jih najpusti čez mejo. Eden izmed wranglovcev pa je s puškinim kopitom najbližjega na vozu tako sunil, da je padel pod voz. Drugi so se iz strahu pred temi divjaki razpršili. Mežik pa je ostal pri konjih in prosil, naj ga spustijo preko meje. Naenkrat po-  
strel in Mežik pade mrtel na tla. Prihitele ljudje so ga sicer dvigali in tresli in klicali, a bil je mrtel. Janeza Kavalarija, ki je Mežiku hotel pomagati, so surovi Wranglovci s puškinimi kopiti obdelovali. Med tankajš-  
ajm ljudstvom je vsled tega zavladalo silno razburjenje. Ali belgrajska vlada res ne uvideva, da je zasedbo naših mej po teh divjakih izgubilo obmejno ljudstvo vso veselje do naše države? Kaj so si Italijani mislili, ko so gledali ta divjaški prizor? Potem-  
jakem lahko smatrajo našo državo kot domovino nekulturnih divjakov in nas po nastopih obmejnih čet res drugače soditi ne morejo. Beograd, ali na vi-  
diš krivico, ki se godijo našemu obmejnemu ljudstvu!

Pri Sv. Križu nad Mariborom se vrši prihodnjo nedeljo dne 30. oktobra po pozni sv. maši shod Slov. kmet-  
ske zveze. Govorita govornika iz Maribora. Pridite!

Nove obč. volitve so se vršile po mnogih občinah, kjer so bili vlozeni rekurzi. Naša stranka je zmaga-  
la veliki večini. Prosimo naše zaupnike, da nam pošljejo zanesljiva poročila o izidu občinskih in županskih volitev, kjer so se vršile naknadne volitve. Ta poročila rabimo, da moremo izpolniti naše seznane. — Tajništvo SLS v Mariboru in Celju.

Jarčinski Orel ima svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 30. oktobra, popoldne ob treh. Na zborovanju go-  
voriti tudi zastopnik orlovskega okrožja iz Maribora.

Gospodinski tečaj se vrši v Slo-  
venski Bistrici. Trajal bo do Božiča. Dne 3. januarja 1922 se začne novi  
gospodinski tečaj, ako se zgodi v 16  
deklet. Trajal bo do 15. marca.

Poročila sta se v Framu vrla na-  
čelnica Simon Vauhnik s Franciško Vi-  
her iz Ješeno. Za naše revne dijake  
se je nabralo na gostiji 400 K. Cenj-  
gostom hvala, novoporočencema pa o-  
bilo sreče!

Novim dekanom v Marenbergu je  
imenovan tamošnji g. župnik dr. Val.  
Mörtl.

Vlč. gg. katehetom! „Nedelj-  
ska berila in evangeliji“, katerih so se posluževali gg. kateheti  
in učenci pri pouku v Soli, so že dav-  
no razprodani in ni te knjige nikjer  
več dobiti in je najbrž tako kmalu še  
ne bo. Kolikako nadomestilo za to  
knjigo bo dobro služila lična knjižica  
v žepni obliki „Nedeljskievan-  
geliji in berila“, katere je svoj-  
čas izdala Cirilova tiskarna za voja-  
ke. Te knjižice je še dobiti okoli 400  
komadov v Tiskarni sv. Cirila v Ma-  
riboru, komad po 4 K brez poštnine.  
Ker zdaj tudi Malih in Velikih Zgodb  
ne dobijo, bo ta knjižica gg. katehetom  
oziroma učencem prav dobro služila.

Okr. zastopom oziroma občinskim  
uradom javimo, da ima Cirilova tis-  
karna v Mariboru zdaj na razpolago  
vse tiskovine, ki so potrebne za pro-  
stovolne občin in ubožnih zavodov.  
Naj jih torej zdaj zopet naročijo.

Zadnji sneg je napravil po sado-  
nosnikih in pohorskih gozdovih zelo  
veliko škodo.

Zopet požar. V Radslavcih pri  
Mali Nedelji je požar upepelil dne 6.  
oktobra posestniku Francu Rudolfu par-  
no mlatilnico, mlin, prešo, strojnico in  
žago. Škoda znaša nad 300.000 kron.  
Zavarovan je bil samo za 7000 K pri  
neki tuji zavarovalnici. Rudolf se na-  
baja sedaj v veliki stiski. Prosimo do-  
bra srca, da mu priskočijo na pomoč  
z denarjem in gradbenim materialom.  
Zaslavci: Franc Rudolf, posestnik, Ra-  
dislavci št. 14, pošta Mala Nedelja p.  
Ljutomeru. — Naše ljudi ponovno opo-  
zarjamo, da z ozirom na vedno mno-  
žečo se požare takoj zvišajo zavaro-  
valnino.

O velikih nesrečah in nezgodah  
naša poročila zadnje dni časopisje. Ne-  
znana roka je zažgala gozdove na  
Slemenu nad Zagrebom. Pravijo, da  
su žažgali gozdove madžarski agenti,  
da bi zbegali ljudstvo ob prikliti Kar-

lovskega pokreta na Madžarskem. Zgo-  
rele so tudi delavnice papirnice v  
Medvodah na Kranjskem. V Beogra-  
du je nekdo zapetil velikanske držav-  
ne zaloge petroleja, ki so eksplodira-  
le. Petrolejskega požara niso mogli  
pogasiti, razširil se je celo na ladje-  
prevoznice, ki so bile slučajno v bli-  
žini nezgode. Te ladjece gorijo sedaj  
v bližini velikanskega mosta med Ze-  
munom in Beogradom. Vsled požara je  
celo ogrožen most.

Gozdni požari. Redkokdaj so bili  
gozdni požari tako številni in veliki,  
kakor ravno letos vsled dolgo trajajo-  
če suše. Iz zasedenega ozemlja se nam  
poroča o silnih gozdnih požarih na Vi-  
pavskem ter ob kranjsko-istrski meji.  
Pred dnevi so se vneli obširni gozdo-  
vi v okolici Požarevaca, na Crnemvr-  
hu ter obširni v Crnigori. Škoda se  
ceni na 10 milijonov dinarjev.

Gozdna policija. Kakor poroča  
„Ratni invalid“ št. 83, so razbojni-  
ci po južni Srbiji in Sandžaku po več-  
ni oblečeni v uniforme naših policijs-  
kih uradnikov in žandarjev. Potniki  
na samotnih poteh po mitroviškem in  
novopazarskem okraju navadno ne  
vedo, koga imajo pred seboj, ali pra-  
vega policajca, ali pa roparja v poli-  
cijski uniformi. Tako je pred kratkim  
blizu Novega Pazarja ustavil neki po-  
licist družbo potujočih trgovcev in jim  
odvzel ves denar — okrog 19.000 din.  
Ko je denar pobral, se je lepo pred-  
stavil ter povedal, da je „policijski pi-  
sar gozda“ in ne državne službe. V  
Sandžaku so še vedno ropi in umori  
na dnevnem redu, četudi je vlada radi  
tega priredila že marsikatero sejo in  
komisijo. To pa ni čuda, ker ma-  
parje uhajajo tudi pravi policaji ter  
žandarji, kakor so tudi med policijo  
in finančno stražo večkrat najdejo —  
ljudje, ki imajo rop in umor na vesti.

Tat iz navade. V Lincu službuje  
di podpolkovnik Jožef Warner je tat  
posebne vrste. Čeprav si je s tiho-  
psevstvom pridobil lepo premoženje, pa je  
vendar iz navade kradel kakor sra-  
ka. V katerikoli hotel ali v kavarno je  
prišel, povsod je izkazoval dragoceno  
nemizno orodje, kot: srž, ne žlice in  
vilice, čajne skodelice, suknje in dru-  
ge reči, dokler se ni nekemu natakari-  
ju v Solnogradu posrečilo priti na sled  
temu tatu iz navade. Spravili so ga  
pod ključ, a v njegovem obširnem sta-  
novanju so našli cela skladišča ukrade-  
nih dragocenih predmetov.

Tajništvo SLS v Mariboru in v  
Celju prosi vse somišljenike, ki želijo  
raznih nasvetov, da priložijo znamke  
za odgovor. Tajništvo izda vsak dan  
veliko svoto samo za poštnino.

## Gospodarstvo.

### Posestnikom, ki so prizadeti po suši.

Poslanec dr. Hohnjec je v inter-  
pelaciji zahteval od finančnega mini-  
stra, da se vsi posestniki, ki so pri-  
zadeti po suši oprostito davkov. Na-  
menstnik finančnega ministra je odgo-  
voril gospodu poslancu, da naj vsak  
posameznik, ki mu je suša napravila  
škodo na ozemlju Slov. Staferja, Me-  
ziške doline in Prekmurja, prijavi pri-  
stojni davčni oblasti prizadeto škodo.  
Vsak za se mora navesti natančne  
podatke, koliko je imel na posestnih  
parcelah in kolik bi bil dohodek, ako  
ne bi nastopila suša. Delegat mini-  
strstva financ v Ljubljani je odredil,  
da se oblasti naj ne drže z zakonom  
odrejenega osem dnevnega roka za  
prijavo škode, marveč morajo te pri-  
jave sprejemati tudi nadalje. — Po-  
zivamo vse prizadete po suši, da ta-  
koj prijavijo pristojni davčni oblasti:

1. na katerih parcelah jim je suša  
napravila škodo;

2. koliko znaša škoda in

3. koliko bi znašal dohodek, ako  
ne bi nastopila suša.

Kdor nima sam zemljiške pola-  
naj gre k občinskemu uradu in si tam  
prepiše iz parcelnega zapisnika se-  
znam parcel, ki so prizadete po suši.  
Vzorec za naznanilo napravite ta-  
kole: Okrajno davčno oblastvo v . . .  
Silna suša mi je v letu 1921 na zem-  
ljiških parcelah št. . . . (tu navedi  
vse prizadete parcele) uničila skoraj  
vse letošnji pridelek. Sena, otave in  
detelje sem pridelal samo eno četrtino  
(ali eno polovico, ali eno tretino) ob-  
ičajnega pridelka, t. j. približno . . .

meterskih stotov manj. Ako ne bi bilo  
suše, pridelal bi teh pridelkov . . .  
met. stotov. Koruze sem pridelal samo  
(tu navedi približno koliko) običajne-  
ga pridelka. Ako ne bi bilo suše, bi  
bil pridelal . . . met. stotov. Fižola  
sem pridelal samo . . . (navedi koliko)  
met. stotov običajnega pridelka. Ako  
suše ne bi bilo, bi bil pridelal . . .  
met. stotov tega pridelka. Krompirja  
sem pridelal . . . (navedi koliko) o-  
bičajnega pridelka. Ako suše ne bi  
bilo, pridelal bi tega pridelka . . .  
met. stotov. Repa sem pridelal samo  
(navedi koliko) običajnega pridel-  
ka. Ako bi ne bilo suše, bi bil pri-  
delal . . . met. stotov tega pridelka.  
Korenja sem pridelal . . . (navedi  
koliko) običajnega pridelka. Ako bi  
suše ne bilo bi bil pridelal tega pri-  
delka . . . met. stotov. itd. itd. Z  
ozirom na nevdržljiv in slab gospo-  
darski položaj, v katerem se nahajam  
prosim, da se mi vsled škode, prizade-  
te po suši, odpiše zemljiški davek,  
z vsemi priključniki. Datum, Podpis.

(To vlogo naj potrdi občinski urad.  
Kolekovati jo morate s kolkom 8 K.  
Po starih zakonih so bile take vloge  
koleka proste, a sedanja vlada je iz-  
dala naredbo, po kateri se mora od  
1. septembra naprej tudi vsaka prija-  
va kake škode kolekovati. Ako prijave  
ne kolekujete, davčni oblasti ni treba  
upoštevati vaše prošnje.

Zupane prosimo, da gredo priza-  
detim občanom na roko, in da odpo-  
sljeje vse prošnje skupno na davčno  
oblastvo, da so prihrani poštnina.  
Seveda lahko vsak tudi sam tako pri-  
javo pošlje na davčno oblastvo. Naše  
zaupnike in krajevne odbore Kmet-  
ske zveze pa pozivamo, da pomagajo pri  
zadetih sestavljati ta naznanila. Naj-  
bolje je, da date pri cerkvah to javno  
razglasiti. Tajništvo Kmet-  
ske zveze v Mariboru.

### Trošarina na vino.

Po „Pravilniku“ o trošarini iz le-  
ta 1920 je oproščeno trošarine vse vi-  
no in ves vinski mošt lastnega pri-  
delka, ki ga vinogradnik (producent)  
porabi za se in za svoje gospodarst-  
vo. Ta svoboda je ne samo slej kot  
prej v polni veljavi, marveč se je s  
„Pravilnikom“ iz leta 1920 nikakor ne-  
bitveno razširila tudi na vinograd-  
nike, ki se pečajo z gostilničarsko o-  
brtjo ali obrtoma s prodajo vina na  
debela in ki doslej niso uživali nobe-  
ne prostosti. Razlika je le ta, da je  
pri tistih, ki so samo producentje, —  
trošarine prost ves v lastnem gospo-  
darstvu porabljeni lastni produkt, pri  
vinogradnikih, ki so tudi gostilničarji  
ali prodajalci na debelo, pa le množi-  
na, ki jo določa finančna uprava.

Vse po nekaterih krajih razširje-  
ne vesti, kakor da je trošarinska svo-  
boda producentov ukinjena, so to-  
rej popolnoma neosnovane in imajo iz-  
vor najbrž samo v tem, da se troša-  
rinska obveznost, t. j. obveznost pla-  
čila) zamenja s trošarinsko kontrolo,  
ki je že po prvotnih določbah „Pravi-  
lnika“ zadevala tudi vinogradnika, ki  
je samo producent, in ga zadevala še  
danes. Tej pa je že zadoščeno, ako  
vinogradniki svoj pridelek takoj pri-  
javijo pristojnemu oddelku finančne  
kontrole in da prav tako prijavijo tu-  
di vsako odprodajo ali sploh oddajo  
vina ali vinskega mošta. S tem se ni  
združena nikak nevarnost, da bi se  
pritegnili tudi k plačilu trošarine za  
vino, kolikor je po zgoraj obrazlože-  
nih določbah davka prosto, ker pro-  
danih množin niso zavezani zatroša-  
riniti prodajalci, marveč prejemniki.  
Vinogradnik, ki se ne peča z gostilni-  
čarskim obrtom ali pa z obrtno pro-  
dajo na debelo, torej sploh ne pride v  
položaj, da bi moral vino zatrošarini-  
ti, če morda ne zatrošarini prostovolj-  
no prodanih množin mesto kupea. Pač  
je vinogradnik-gostilničar zavezan  
zatrošariniti tudi od svojega pridelka

one množine vina, ki jih spravi v svo-  
jo točilno klet, ali pa ki jih porabi za  
svoje gospodarstvo preko dovoljene  
množine. Zadnji primer velja seveda  
tudi za vinogradnike, ki obrtoma pro-  
dajajo vino na debelo. Trošarine pro-  
sto vino mora biti pri gostilničarjih in  
obrtih prodajalcih na debelo ločeno  
od drugega vina.

Glede napovedi vinskega pridelka  
je posredoval poslanec dr. Hohnjec  
pri zastopniku odsotnega finančnega  
ministra, ministru Krizmanu. Dr.  
Hohnjec je opozoril ministra na upra-  
vično nevoljo, katero vzbuja ta napo-  
ved vinskega pridelka med slovenski-  
mi vinogradniki. Minister Krizman je  
uvidel, da je nevolja in razburjenost  
našega ljudstva radi te napovedi upra-  
vičena, ker postopajo finančne oblasti  
v tem oziru po Sloveniji drugače, ka-  
kor v drugih krajih in delih države.  
Konečno je obljubil minister poslancu  
dr. Hohnjec pomoč glede napovedi  
vinskega pridelka, da se poleže ljud-  
ska nevolja. Za ublažitev napovedi  
vinskega pridelka se zopet ni zavzel  
nobeden samostojnež, ampak poslanec  
kmečka zveze!

Carineprestežga izvoza živine se-  
danja vlada neče dovoliti. Slov. kmet-  
ska zveza se je po poslancu dr. Ho-  
hnjecu obrnila na ministrstvo financ,  
naj dovoli carine popolnoma prost iz-  
voz goveje živine in konj, ker je radi  
pomanjkanja krme živinorejcem nemo-  
goče čez zimo prerediti vso živino, do-  
ma pa se toliko živine ne more spravi-  
ti v denar. In veste, živinorejci  
kaj je odgovorilo finančno ministr-  
vo, oziroma sedanji vodja tega mini-  
strstva, zaveznik samostojnežev libe-  
ralske dr. Krizman: „Nemogoče mi je  
dopuščati carine prosti izvoz živine.“  
Kdor od zapeljanih samostojnežev te-  
ga ne verjame, naj si pride v Tajniš-  
tvo SLS v Mariboru ogledat dr. Kriz-  
manov odgovor, ki nosi št. 6667 z dne  
14. okt. 1921.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na  
svinjski sejm dne 21. oktobra 1921 se  
je pripeljalo 432 svinj, 2 kozi in 10 o-  
vac. Cene so bile sledeče: Prašiči 5-  
6 tednov stari, komad 80—150 K, 7-8  
tednov stari 200—350 K, štiri mesece  
stari 600—680 K, šest mesecev stari  
900—1200 K, sedem mesecev stari  
1300—1500 K, devet mesecev stari  
1700—1800 K, eno leto stari 1800—  
2000 K, eno in pol leta stari 3000—  
3.000 K. Plemenske svinje 28—32 kron,  
1 kg žive teže. Pol pitane 26—28 kron,  
1 kg žive teže. Koze komad 280—300  
kron komad. Ovca 180 K komad.

Prodaja drž. konj. M. vojašnici  
vojvode Putnika v Mariboru (top-  
ničarska vojašnica) se bo vršila dne  
15. novembra t. l. ob 9. uri predpo-  
dne prodaja 15 državnih konj. Pri  
prodaji se bo v prvi vrsti oziralo na  
kmet-  
ske kupovalce.

Živinozdravnik Fr. Pirnat prire-  
di v nedeljo, dne 30. oktobra, popo-  
ldne ob 3. uri v Soli v Razvanju pri  
Hočah predavanje o perutninoreji. —  
Gospodarji, posebno pa gospodinja —  
pridite!

Cene poljskim pridelkom. Na žit-  
nih tržiščih naše države vlada naj-  
večje zanimanje za pšenico in koruzo,  
ki se prodajata po zelo visoki ceni.  
Pšenico prodajajo po 1100 K meterski  
stot, staro koruzo pa po 800—880 K,  
novo koruzo po 820—830 K. Ovska je  
na trgu precej. Srbski in bosnanski o-  
ves se prodaja po 755—780 K meterski  
stot, slavonski je za 20 K dražji.  
Popraševanje po fižolu je precej živa-  
hno, beli fižol plačujejo po 1100—1150  
K meterski stot, moko nularco po 16  
—16.80 K 1 kg.

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Za-  
teu je bilo v preteklem tednu precej  
mirno, kupile oziroma poprodale so  
se le majhne množine hmelja. Cena za  
hmelj srednje kakovosti so se gibale  
med 6200—6600 čehoslovških kron za  
50 kg, hmelj prvovrstne kakovosti se  
prodajali po 6800 čehoslovških kron  
za 50 kg. Iz Poljske in iz Jugoslavije  
se je v mesecu avgustu uvozilo v Za-  
tec 6550 stotov po 50 kg. Kot vzrok za  
slabe hmeljske trgovine se navaja za-  
danje nemške marke in čehoslov-  
ev  
krona.

Vrednost denarja. Ameriški dolar  
stane 282—286 naših kron. Za 100 av-  
strijskih kron se plača 11, za 100  
nemških mark 180, za 100 čehoslov-  
skih kron 295, za 100 laških lir 1100—  
1115, za 100 napoleonov 950 jugo-  
slovanskih kron.